

Oppilaskuljetusperiaatteet

KOULUTUS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA 16.4.2019 § 40

Johdanto

Esi- ja perusopetuksessa olevien oppilaiden kuljetukset perustuvat Perusopetuslain pykälisiin 6 ja 32. Tässä asiakirjassa esitellään ne lähtökohdat, joiden mukaan esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaalle myönnetään kodin ja koulun välinen kuljetus Valkeakosken kaupungissa. Lisäksi esitellään oppilaskuljetuksiin liittyviä toimintamalleja ja periaatteita.

Oppilaan itsensä kulkema koulumatka tulee nähdä lapsen ja nuoren oikeutena, joka edistää terveyttä ja ennaltaehkäisee monia sairauksia. Samalla lapsi oppii liikkumaan itsenäisesti kotiympäristössään ja luottamaan omiin kykyihinsä.

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan omatoimisesti ja turvallisesti liikenteessä sekä huolehtimaan lapsen asianmukaisista varusteista. Huoltajien tuleekin tutustua koulureittiin yhdessä lapsen kanssa ja näin tukea hänen turvallista liikkumistaan liikenteessä sekä koulumatkoilla että vapaa-aikana.

Hyvällä yhteistyöllä koulujen, liikennöitsijöiden ja oppilaiden huoltajien kesken edistämme lapsen turvallisuutta ja hyviä kuljetuskokemuksia esiopetus- ja koulutiellä.

Nämä oppilaskuljetusperiaatteet tulevat voimaan 1.8.2019 alkaen.

YLEISET PERIAATTEET

KULJETUSETUUS MATKAN PITUUDEN PERUSTEELLA

Esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaiden koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin/asunnon ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä palatessaan. Kuljetukset järjestetään tai korvataan vain kodin ja lähikoulun väliselle matkalle.

Lähikoululla tarkoitetaan väestörekisterissä ilmoitetun kotiosoitteen perusteella kunnan osoittamaa koulua. Jos oppilas käy muuta kuin kunnan osoittamaa koulua, huoltaja on velvollinen järjestämään ja kustantamaan koulumatkat.

Kunta järjestää kuljetuksen vain väestörekisteriin merkittyyn kodin osoitteeseen.

Pääperiaatteena oppilaskuljetusten järjestämisessä on turvallisuus, tasapuolisuus, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja.

Lain mukaan oppilas on oikeutettu maksuttomaan koulumatkakuljetukseen, mikäli koulumatka ylittää 5 kilometriä. Koulumatkan pituus lasketaan koulun taksipysäkiltä/sovitulta keräilypaikalta oppilaan kotiportille tai kodin pihapiirin rajalle lyhintä jalankulkukelpoista reittiä kävellen. Kotiportti tarkoittaa oman pihan ja pihatien liittymää ja koulun portti koulun pihan ja kouluun johtavan tien liittymää. Tarkastusmittaukset suoritetaan kasvatus- ja opetuspalveluiden toimeksiantona.

Valkeakosken kaupungilla on esiopetuksessa olevia ja 1. – 3. -luokkalaisia varten erityinen oppilaskuljetusetu. Mikäli heidän koulumatkansa on yli 3 kilometriä, järjestetään heille maksuton oppilaskuljetus. Valkeakoskella kuljetusetuuden kilometrirajat ovat seuraavat: Esiopetuksessa olevat ja 1. – 3.- luokkalaiset: koulumatka yli kolme (3) kilometriä ja 4. – 9. luokkalaiset: koulumatka yli viisi (5) kilometriä.

Yllä mainittujen rajojen täytyessä kuljetus myönnetään ilman erillistä hakemusta. Kuljetus järjestetään ensisijaisesti yleistä ja edullisinta kulkuneuvoa käyttäen (linja-auto) päätien varresta. Kuljetuksia pyritään yhdistelemään aina, kun mahdollista. Yksittäiskuljetuksia pyritään välttämään.

Mikäli lapsi käyttää esiopetuksen lisäksi muuta varhaiskasvatuspalvelua (ennen esiopetusta tai esiopetuksen jälkeen), myönnetään kuljetus vain niille päiville, jolloin lapsi tulee suoraan esiopetukseen tai lähtee esiopetuksesta suoraan kotiin.

Kuljetuksia ei järjestetä eikä korvata:

- o hoitopaikasta esiopetukseen eikä esiopetuksesta hoitopaikkaan,
- o terapia-, lääkäri-, hammaslääkäri-, kerho-, aamu- ja iltapäivätoiminta- yms. kuljetuksiin,
- o tilapäisasumisiin tai tilapäisiin hoitopaikkoihin,
- o kaverin luokse.

Kaupunki ei ole velvollinen järjestämään kuljetusta oppilaan koko koulumatkalle vaan on suositeltavaa, että oppilaan koulumatka muodostuu osittain oppilaan itse kulkemasta osasta. Oppilaalla on oikeus päivittäiseen koulumatkaliikuntaan sekä liikenteessä liikkumisen harjoitteluun. Kuljetuksen myöntämisen perusteena oleva kilometriraja on kuitenkin pisin mahdollinen omavastuumatka oppilaan omatoimiselle kulkemiselle.

Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Kokonaisaikaa laskettaessa huomioidaan myös kävely aika kuljetusreitillä varteen.

Oppilaan kilometriä kohti tarvitsema keskimääräinen kävelyaika on seuraava (Kuntaliiton laatima suositus kunnille):

Ikä	Kävelyaika minuuttia/km
5	16
6	15
7	14
8	13
9	12,5
10	12
11	11,8
12	11,6
13	11,4
14	11,2
15	11
16	10,8

Oppilaalle saattaa oppilaskuljetusautojen reiteistä ja aikatauluista johtuen kertyä odotusaikaa aamulla ennen koulun / esiopetuksen alkamista sekä iltapäivällä toiminnan päättymisen jälkeen. Koulupäivän jälkeen kuljetusta odottavalle oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus valvottuun toimintaan tai tarjota tila esim. läksyjen tekemiseen.

Huoltaja vastaa oppilaasta siihen asti, että hän pääsee turvallisesti kotoa autoon ja sen jälkeen kun lähtee autosta kotiin. Huoltajan tulee saattaa lasta kunnes hän oppii itse kulkemaan ja huomioimaan liikennettä. Liikennöitsijä vastaa oppilaista kuljetuksen ajan.

KULJETUSETUUS MATKAN VAIKEUDEN, RASITTAVUUDEN TAI VAARALLISUUDEN PERUSTEELLA

Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun koulumatka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Mainittuja tekijöitä arvioitaessa on oppilaan ikä suhteutettava matkareittiin, kuljettavan reitin kuntoon, tie- ja luonnonolosuhteisiin sekä muihin vastaaviin tekijöihin. Jos koulumatka on esiopetuksessa olevilla ja 1. – 3. -luokkalaisilla kolme kilometriä tai sen alle ja 4. – 9. -luokkalaisilla viisi kilometriä tai sen alle ja oppilaalle haetaan kuljetusetuutta, on asiasta oltava asiantuntijan lausunto, jossa tulee mainita myös suositellun kuljetuksen ajanjakso. Vaikeuden tai rasittavuuden vuoksi haettaessa tarvitaan psykologin tai lääkärin lausunto, josta selviää etuuden peruste ja välttämättömyys.

Yllä mainituissa tapauksissa kuljetus myönnetään vain hakemuksen perusteella. Asiantuntijalausunto on suositus kuljetuksesta. Päätös maksuttomasta oppilaskuljetuksesta tehdään tapauskohtaisesti tähän asiakirjaan kirjattujen periaatteiden mukaan. Kuljetusetuuden vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä saattoavustus. Sitä voidaan maksaa erikseen sovittaessa halvimman julkisen kulkuneuvotaksan mukaan.

Koulureitin vaarallisuutta arvioitaessa Valkeakosken kaupungilla on käytössään Koululiitu-ohjelma. Sellaisten teiden osalta, joiden vaarallisuutta Koululiitu-ohjelma ei ole arvioinut, reitin vaarallisuus selvitetään tapauskohtaisesti tarkastellen.

Koulumatkan vaarallisuutta arvioitaessa otetaan huomioon tien toiminnallinen luokka ja kunnossapitoluokka, liikennemäärä, raskaiden ajoneuvojen osuus, nopeusrajoitus, tienleveys, piennarleveys sekä kevyen liikenteen väylä, oppilaan ikä ja muut olosuhteet.

Lisäksi joidenkin reittiosuuksien vaarallisuudesta on lautakunnan päätös. Valkeakoskella vaarallisiksi luokitellut reittiosuudet:

- 1) Tavaksentie, välillä Palmurinne – Päätie nro 130:n risteys / Koula 6.6.1991 § 166:
 - koskee lähinnä 0. – 3. luokkien oppilaita
- 2) Kuurilantie, Tarttila – Linnainen tieosuus (nro 286) / Kopela 31.8.2010 § 160:
 - vaarallinen Päivöläntien ja Maatialantien ristetyksen välillä 0. – 1. luokkien oppilaille
- 3) Kangasalantie, välillä Eerolan liittymä – Painon alue / Kopela 31.8.2010 § 163:
 - vaarallinen 80 km:n nopeusrajoitusten kohdalla 0. – 3. luokkien oppilaille
- 4) Uskilantie (Haukila) / Kopela 22.2.2011 § 21:
 - vaarallinen Tyköläntien ja Koivukujan risteysten välillä 0. – 3. luokkien oppilaille
- 5) Päätie nro 130, Valkeakosken kaupungin alueella / Kopela 13.9.2011 § 131:
 - koskee 0. – 9. luokkien oppilaita.

Oppilaan koulumatkan tai sen osan ollessa vaarallinen, kaupunki järjestää oppilaalle kuljetuksen koulumatkan vaaralliselle osalle.

Kaupunki ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa eikä joukkoliikenteeseen kohdistuvien työtaistelutoimenpiteiden aikana.

KULJETUSETUUDEN HAKEMINEN

Valkeakosken kaupungin tehtävänä on järjestää oppilaiden kuljetus ja päättää oppilaan oikeudesta saada kuljetus, kuljetusreitit sekä perusteet, joilla määritellään kuljetuksen järjestäminen. Koulumatkan pituuteen perustuvat oppilaskuljetukset myönnetään ilman erillistä hakemusta (pl. esiopetuskuljetukset). Aiemmin kuvatun mukaisesti muihin syihin perustuvaa kuljetusta tulee huoltajan anoa erikseen.

Hakemuslomake maksuttomaan oppilaskuljetukseen tai kuljetusavustukseen löytyy Valkeakosken kaupungin Wilmasta kohdasta Lomakkeet. Lomake on saatavilla myös Valkeakosken kaupungin internetsivuilta: www.valkeakoski.fi

Kuljetusetuuden vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä saattoavustus (halvimman yleisen kulkuneuvotaksan mukaan). Saattoavustus voidaan päättää myönnettäväksi vain, jos oppilaan kuljettaminen on hankalaa ja siitä on etukäteen sovittu.

Hakemus liitteineen toimitetaan kasvatus- ja opetustoimistoon.

Hakemuksesta myönnettävä oppilaskuljetus on anottava lukuvuosittain. Perumatta jätetty tai aiheeton kuljetus voidaan periä huoltajalta.

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN KULJETUKSET

Hallituksen esityksessä (HE 57/2003) todetaan, että lasten aamu- ja iltapäivätoiminta ei saa lisätä kunnan maksuttoman oppilaskuljetuksen kustannuksia. Pääsääntöisesti aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvilla oppilailla ei ole lain mukaan subjektiivista oikeutta maksuttomaan oppilaskuljetukseen. Oppilaat kulkevat toimintaan itsenäisesti tai kuljetuksista huolehtivat huoltajat.